

police service while studying at such establishments.

Analyzed the views of researchers on the prospect of reforming departmental education, the main directions of this process. Some advocate a fundamental reform of the education system, the closure of institutions with specific training conditions, and the establishment of police academies and the Police High School for police and senior police ("Western model"). Others are in favor of preserving educational institutions with specific learning conditions.

The modern directions of introduction of innovations in the educational process in the institutions that prepare police officers are considered. O. Bezpalova believes that innovations are developing in three main directions: educational process, scientific activity, legal education of the population. N. Pribitkova, G. Shorokhova emphasize the necessity of attracting distance learning. The need to involve cadets and scientific personnel in the police is emphasized.

The advantages of such institutions at the Ministry of Internal Affairs before the institutions of higher education of the Ministry of Education of Ukraine are analyzed. O. Bondarenko argues that the training of police detectives is more effective in departmental institutions, as cadets gain experience in police training during their teaching.

Keywords: higher education institutions with specific learning conditions, police personnel, reformation, distance learning, cadets.

УДК 62-52

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-2-213-217

Краснобрижий І.В.[©]
кандидат
юридичних наук

Прокопов С.О.[©]
викладач

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТРЕНІНГІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ

Досліджено питання аналізу сучасних інтерактивних методів навчання. Розглянуто розроблену та впроваджену в навчальний процес Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ інформаційну ділову гру «Лінія 102». Запропоновано структуру навчальної інформаційно-технічної платформи комплексних оперативно-тактичних навчань курсантів, яка складається з семи навчальних робочих місць, а саме – оператора 102, диспетчера Ситуаційного центру, чергового відділу поліції, поліцейського групи реагування, слідчого, оперативного працівника та експерта-криміналіста. Розглянуто мультимедійні можливості платформи для супроводження тренінгів із застосуванням так званої квест-технології. Запропоновано більш широке використання діючої в ДДУВС інформаційно-технічної платформи супроводження тренінгів з використанням квест-технологій іншими навчальними закладами системи МВС для напрацювання необхідних практичних професійних навичок серед співробітників Національної поліції України з метою поліпшення якості виконання ними своїх службових обов'язків.

Ключові слова: технологія, метод, квест, ігрова технологія, інформаційна система, інформаційно-телекомунікаційна система, телеконференція, інформаційно-технічна платформа, оперативно-тактичні навчання.

Постановка проблеми. В умовах модернізації системи сучасної української освіти знання, вміння і навички все більше розглядаються не стільки як основна мета навчання, скільки як інструментальна основа формування компетенцій слухача. В рамках нової освітньої парадигми системно-діяльнісного навчання в пріоритеті знаходиться цілісний розвиток особистості слухача, його здатність до самостійності в прийнятті рішень. У цих умовах пізнавальний інтерес стає потужним засобом активізації освітньо-

© Краснобрижий І.В., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9943-4666>
k_inf@dduvs.in.ua

© Прокопов С.О., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7247-5780>
k_inf@dduvs.in.ua

го процесу, використання нових інноваційних освітніх технологій в навчанні стає найважливішим інструментом. Тобто слухач повинен не тільки механічно запам'ятовувати наданий матеріал (інформацію), але і використовувати цей матеріал при вирішенні різноманітних ситуаційних практичних завдань, проявляти при цьому творчий підхід. До одних із інструментів досягнення цієї мети можна віднести так звану квест-технологію.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблему застосування тренінгів з елементами квест-технології, у тому числі для співробітників Національної поліції України, досліджували: О.О. Жебровська, Е.В. Рижков, К. Ю. Ісмайлов, Є.А. Ігумнова, І.В. Радецька, С.А. Осяк, С.С. Султанбекова, Т.В. Захарова, Е.Н. Яковлева, О.Б. Лобанова, О.В. Шестопалюк, М.Ю. Кадемія та ін.

Мета даної статті полягає у спробі гармонійно об'єднати інтенсивні тренінги, елементи квест-технології та новітні програмно-апаратні засоби для навчання і аудіо-відеотелекомунікації пошуку найбільш оптимального алгоритму кримінального аналізу співробітниками Національної поліції, який повинен покращити ефективність боротьби зі злочинними проявами.

Виклад основного матеріалу. Квест за первинним значенням – це пошук, предмет пошуку, пошук пригод. У міфології та літературі поняття «квест» спочатку тлумачилось як один із способів постановки сюжетної лінії – пригоди героїв до визначеної мети скрізь подолання перешкод. Освітній квест, у свою чергу, це своєрідна трансформація квесту літературного – педагогічна технологія, яка включає у себе набір проблемних завдань із елементами рольової гри, для виконання яких необхідні певні ресурси. Залежно від сюжетної лінії квести можуть бути:

1. Лінійними, в яких гра побудована ланцюгом: вирішивши одне завдання, учасники отримують наступне, і так до тих пір, доки не пройдуть увесь шлях.
2. Штурмовими, де усі гравці отримують основне завдання та перелік точок із підказками, але при цьому самостійно вибирають шляхи вирішення завдань.
3. Кільцевими, вони уявляють собою той самий «лінійний» квест, але замкнутий у коло. Команди стартують із різних точок, які будуть для них фінішем [1, с. 43].

Розглянемо тренінги з елементами квест-технологій стосовно підготовки співробітників Національної поліції України. Узагальнену назву цих тренінгів запропонував директор Департаменту персоналу, організації освітньої та наукової діяльності МВС України Г.О. Доскевич [2, с. 4], і звучить вона як поліцейський квест.

Основою поліцейського квесту є ситуаційний метод (наприклад, рольова чи ділова гра), змістову частину якого спрямовано на опанування курсантами алгоритму дій, пов'язаного з реалізацією поліцією своїх службових завдань.

Метою поліцейського квесту є зміна стереотипів організації занять і напрацювання елементів практичної роботи завдяки імітації майбутньої професійної поліцейської діяльності та моделюванню типової ситуації.

Метод поліцейського квесту сприяє підвищенню рівня професійної компетенції внаслідок збільшення обсягу навчального часу, виділеного для практичної роботи, самостійного набуття та використання у практичній діяльності нових знань і навичок, прийняття правильних рішень у межах своєї професійної компетенції, злагодженій роботі в команді [2, с. 6].

Вищезазначене дає нам підстави вважати, що на рівні Міністерства внутрішніх справ запроваджено поліцейський квест із використанням реальних фабул службових ситуацій та інтеграцією їх у навчальний процес, який сприятиме ефективному виконанню низки практичних завдань, а саме:

- створюватиме можливість розвитку навичок професійного спілкування шляхом реалізації головної функції – комунікативної;
- підтримуватиме навчання на рівні мислення, аналізу, практичних дій та оцінювання;
- підвищуватиме мотивацію курсантів до вивчення дисциплін, з одного боку, і до використання отриманих знань у навчальній практичній діяльності – з іншого;
- сприятиме розвитку компетенції із самонавчання та самоорганізації, отриманню навичок командного розв'язання проблем, виконанню практичних завдань у реальній обстановці, умінню приймати правильні рішення у проблемних ситуаціях;
- навчатиме учасника квесту виходити за межі змісту й форм подання навчального матеріалу, надаватиме йому додаткову можливість професійної експертизи своїх творчих здібностей і практичних умінь, забезпечуватиме використання здобутих теоретичних знань у практичній діяльності.

Найбільш яскравим прикладом реалізації поліцейського квесту є навчальна інформаційно-технічна платформа комплексних оперативно-тактичних навчань «ЛІНІЯ 102» [3, с. 156–201]. Дана ділова гра являє собою комплексні оперативно-тактичні навчання. Вона запроваджена як різновид навчальної або позанавчальної роботи з курсантами та студентами випускних курсів. Інформаційно-технічна платформа впроваджена в усіх навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ. Вона розміщена на хостингу та підтримується фахівцями Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Веб-вузол 102.dduvs.in.ua має вигляд (рис. 1):

Рис. 1. Загальний вигляд веб-ресурсу «Лінія 102»

Інформаційно-технічна платформа складається з таких навчальних місць (рис. 2):

Рис. 2. Загальний вигляд інформаційно-технічної платформи «Лінія 102»

Розглянемо телекомунікаційні можливості цієї інформаційно-технічної платформи [4, с. 76–78]. Інформаційно-технічна платформа дає можливість безперервної передачі відеозображення та акустичного сигналу до умовного штабу тренінгу з найбільш важливих місць проведення рольової гри. Умовно можна поділити відеопотоки з цих місць на дві групи, а саме: зі стаціонарних навчальних робочих місць та з мобільних навчальних робочих місць інформаційно-технічної платформи навчань «Лінія 102».

Розглянемо першу групу. Передавання відеозображень та аудіосигналу зі стаціонарних навчальних робочих місць, а саме: оператора 102, диспетчера та начального відділу поліції, в якому розміщені робочі місця чергового відділу, слідчого, оперативного працівника та спеціаліста, здійснюється за допомогою відеокамер, які під'єднуються до комп'ютерів за допомогою USB роз'єму та програмної оболонки "Communication

Services". В результаті з відеосервера, який встановлений у штабі, можна побачити все, що відбувається на навчальних робочих місцях та почути, по черзі переключаючи мікрофони на потрібне робоче місце, учасників тренінгу.

Відеозображення спрямовується на великий екран за допомогою мультимедійного проектора. Необхідне робоче місце можна збільшувати для більш зручного спостереження (рис. 3).

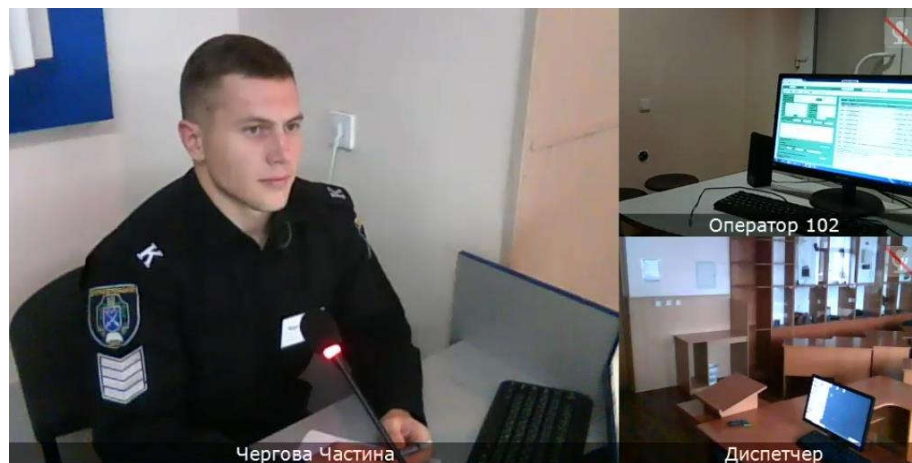

Рис. 3. Загальний вигляд оболонки "Communication Services"

В разі необхідності всі відеопотоки можна записувати на електронні носії та проглядати з метою акцентування правильності дій кожного учасника тренінгу.

На другому екрані у штабі «Лінія 102» відображуються події, які відбуваються на території університету, це умовні місця подій, місця проведення слідчо-розшукових дій, затримання підозрюваних та інших дій, які відбуваються під час тренінгів. Передавання відеозображення та звуку здійснюється за допомогою планшетів або смартфонів та програмної оболонки «Скайп», у вигляді як одиночних, так і групових відеоконференцій.

На початковому етапі ми використовували можливості 4G стільникового зв'язку, але потім територію університету обладнали Wi-Fi роутерами, що значно підвищило якість та безперервність передачі відеозображень та звуку до штабу навчань.

Метою даних навчань є підвищення практичної складової навчального процесу підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції та фахівців юристів державно-правової, цивільно-правової та кримінально-правової спеціалізації.

Основою задачею навчань є набуття та вдосконалення умінь та навичок у процесі виконання оперативно-службових завдань, юридичної та судової практики в умовах, максимально наближених до реальних.

У процесі навчань курсанти засвоюють комплекс практичних заходів працівників різних підрозділів поліції, набувають та вдосконалюють такі навички:

- опрацювання первинної інформації про кримінальні та інші правопорушення;
- порядок реєстрації такої інформації;
- робота у складі наряду патрульної служби, слідчо-оперативної групи;
- складання реєстраційних та процесуальних документів;
- користування технічними засобами фіксації інформації;
- кваліфікація правопорушень;
- процесуальний порядок проведення слідчих (розшукових) дій, тактичних прийомів дій працівників поліції;
- аналіз отриманої інформації, взаємодія між працівниками різних підрозділів, прояв винахідливості, ініціативи та самостійності.

Висновок. Використання навчально-інтерактивного комплексу «Лінія-102» створює унікальні умови для розвитку творчого потенціалу курсантів, на прикладному рівні пов'язує навчальний процес із практичною складовою майбутньої професії, скорочує терміни набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок, суттєво підвищує їх мотивацію до навчання, сприяє формуванню емоційно-психологічної стійкості у майбутніх поліцейських, створює умови для заглиблення в аспекти суміжної юридичної та правоохоронної діяльності на навчальному етапі набуття професії, сприяє вдосконаленню навчального процесу у закладах зі специфічними умовами навчання, формує іміджевий потенціал нової поліції. Пропонуємо більш активно використовувати напрацювання

по квест-технологіях Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ іншими навчальними закладами системи МВС.

Бібліографічні посилання

1. Осяк С.А. Образовательный квест – современная интерактивная технология. *Современные проблемы науки и образования*. 2015. URL: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=20247>
2. Доскевич Г. О. Методичні рекомендації з проведення практичних занять у формі поліцейського квесту в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції. *Департамент персоналу, організації освітньої та наукової діяльності управління професійної освіти і науки МВС України*. Київ, 2018. 5 с.
3. Краснобрижний І.В., Прокопов С.О., Рижков Е.В. Інформаційне забезпечення професійної діяльності: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2018. 218 с.
4. Прокопов С.О. Телекомунікаційне супроводження професійно-ділової гри "Лінія 102". *Матеріали науково-практичного семінару «Використання сучасних інформаційних технологій в діяльності Національної поліції України»* (24 листопада 2017 р.). Дніпро: ДДУВС, 2017. С. 76–78.

Надійшла до редакції 24.04.2019

References

1. Osyak, S.A. (2015) *Obrazovatel'nyy kvest – sovremennaya ynteraktyvnaya tekhnolohyya* [Educational quest is a modern interactive technology]. *Sovremennyye problemy nauky y obrazovanyya*. URL: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=20247> [in Russ.].
2. Doskevych, H.O. (2018) *Metodychni rekomendatsiyi z provedennya praktychnykh zanyat' u formi politseys'koho kvestu v zakladakh vyshchoyi osvity, yaki zdiysnyuyut' pidhotovku kadriv dlya Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny ta Natsional'noyi politsiyi*. Departament personalu, orhanizatsiyi osvitynoyi ta naukovoyi diyal'nosti upravlinnya profesiynoyi osvity i nauky MVS Ukrayiny [Methodical recommendations for practical training in the form of police quest in higher education institutions that provide training for the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police. Department of Personnel, Organization of Educational and Scientific Activity of the Vocational Education and Science Department of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Kyiv [in Ukr.].
3. Krasnobryzhyi, I.V., Prokopov, S.O., Ryzhkov, E.V. (2018) *Informatsiyne zabezpechennya profesiynoi diyal'nosti* [Information support for professional activity]: navchal'nyy posibnyk. Dnipro: DDUVS [in Ukr.].
4. Prokopov, S.O. (2017) *Telekomunikatsiyne suprovodzhennya profesiyno-dilovoyi hry "Liniya 102"* [Telecommunication support for the professional line 102 game]. *Materialy naukovopraktychnoho seminaru «Vykorystannya suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy v diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny»* (24 lystopada 2017 r.). Dnipro: DDUVS, 76–78 [in Ukr.].

SUMMARY

Krasnobryzhyi I.V., Prokopov S. O. Some aspects of use in educational process of trainings with elements of quest technologies. The authors have attempted to harmoniously combine intensive trainings, elements of quest technology and the latest software and training for audio and video telecommunication search for the most optimal algorithm for criminal analysis by National Police officers, which should improve the effectiveness of combating criminal acts.

The question of analysis of modern interactive teaching methods has been researched. The information business game "Line 102" was developed and implemented in the educational process of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. The structure of the training information and technical platform of complex operational-tactical exercises of the students, consisting of seven training places, operator of call-center, Situation Center Manager, attendant of department of police, Police Response Team, Investigator, Operational Officer and Criminal Officer, has been proposed. The multimedia capabilities of the platform for conducting trainings with application of the so-called quest-technology have been considered. The wider use of the informational and technical platform operating in the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs has been provided, accompanied by trainings using quest-technologies by other educational institutions of the Ministry of Internal Affairs for the development of the necessary practical skills among the staff of the National Police of Ukraine in order to improve the quality of their performance of their official duties.

In the course of training, cadets learn a set of practical activities of police officers, acquire and improve the following skills: processing of primary information on criminal and other offenses; procedure for registering such information; work as part of the outfit of the patrol service, the investigation team; preparation of registration and procedural documents; use of technical means of information obtaining; assessment of offenses; procedural procedure for conducting investigative (search) actions, tactical actions of police officers; analysis of the information received, interaction between employees of different divisions, display of ingenuity, initiative and independence.

Keywords: *technology, method, quest, gaming technology, information system, information and telecommunications system, teleconference, information technology platform, operational and tactical exercises.*